

dem, der ønskede en fuldstændig Expropriationslov, da han troede, at det, der var foreslaaet, kun var et Palliativmiddel, som Erfaringen jo ogsaa har vist, at det er, og det er ganske i sin Orden. Naar Sagen skal være frivillig, har man altid mere Uleilighed med at faae saa mange Hoveder under een Hat, som man siger, og navnlig med at faae Møllerne til at gaae ind paa en Afløsning. Naar der ikke staaer en Tvang i Baggrunden, saa kan man Intet udrette. Jeg har med den bedste Villie prøvet paa at faae Sagen ordnet med en Møller, men der hengifte tre Aar med Underhandlinger, førend jeg kom til et Resultat, og det er dog ikke Hensigten at lade en saa vigtig Sag staae saa længe hen; derfor troer jeg, at det nu er paa Tiden, naar Loven om dette Forhold atter skal have et Tillæg, at man nu søger at faae disse Møller afløste mod en fuldstændig Erstatning, og jeg mener da, at Staten bør træde til og expropriere Møllerne, i hvilken Henseende det, naar man seer den Nytte, som Foranstaltningen upaatvibelig vil have, vil være let for Staten at skaffe Penge tilveie ved at sætte de Agre og Enge, som have Nytte af Foranstaltningen, i Skat. Møllerne bør paa denne Maade afløses, og alle Bedkommende, som have Nytte og Gavn deraf, komme til at bidrage dertil i Forhold til det Gavn, de have havt deraf, hvilket er ganske efter Principerne i vor nuværende Bandlevgivning. Der viser sig ogsaa ved disse større og vigtige Bandleb endnu en større Mangel, at naar de gaae gennem flere Amter, ere de blevne regulerede efter forskjellige Principer. Forordningen af 29de Juli 1846 tillod ethvert Amtsråd at antage en technisk Consulent; men det er en blot Tilslædelse, som Forordningen giver. Der er nu nogle Amtsråd, som antog en saadan, men ogsaa andre, som ikke gjorde det, og vi have Exempler paa, at ved det samme Bandleb kan det øverste Stykke være bleven reguleret af en technisk Mand, som er gaaet frem efter videnskabelige Principer, medens i et andet Amt Sagen er bleven ordnet efter andre Regler; medens paa det ene Sted Bandlebet kan have en Bredde af 16—18 Alen, kan det paa det andet Sted begynde med en Bredde

af 4—5 Alen. Dette Sidste har da ingen technisk Mand havt med at gjøre, eller ogsaa ere de Principer, som den technisk Consulent har fulgt ved det ene Bandleb, forskellige fra dem, som ere fulgte ved det andet. Deraf følger, at de, der have havt stor Uleilighed og Beføstning med at lade deres Bandleb opgrave med Sagkundskab, have ingen Nytte deraf, idet det lille Bandleb kan have oversvømmet deres Enge og de have mistet Hø og Tørv. Man hører derfor bestandig Klager derover til andre Amter, saa at jeg troer, at hvor et saadant Bandleb gaaer igennem flere Amter, maa der, ligesom det er bestemt ved en senere Lov om Landvæsenscommissioner, være ansat en anden Commission, og at Regleringen maa bestemme, hvilken Amtmand der skal have Tilsyn med disse Bandleb, og at der saa for det andet Amt vælges et Medlem, hvorpaa der da endelig tilforordnes en technisk Consulent, der efter videnskabelige Principer har at fuldføre Regleringen. Det er aldeles nødvendigt, naar vi skulle faae Gavn og Nytte af en saadan Lov, at denne Foranstaltning træffes.

Der er endnu et Punkt, som jeg skal tilslæde mig at berøre, nemlig Omkostningernes Fordeling; det har Landvæsenscommissionerne, saavidt mig bekendt, ofte havt stor Møie med, fordi ikke alle Amtsrådene have villet gaae ind paa at staae i Forfud ved Arbeidets Udførelse, men have fordret, at Landvæsenscommissionerne, før Arbeidet paabegyndtes, skulde undersøge, hvem der havde Nyttens af Bandlebet, og det er en meget vanskelig Opgave. Det er ogsaa udtalt i Fdrng. 29de Juli 1846 § 1, hvilken jeg ganske billiger, at under disse Omstændigheder kunne betydelige Bandleb gives Tilfud af Amtrepartitionssondet, thi det er, som sagt, en meget vanskelig Opgave at udfinde, hvem der virkelig har Nytte af dem; det hedder i Fdrng. af 29de Juli, at ikke alene de tilgrændsende Lodeiere, men ogsaa, hvad der er retfærdigt, Enhver, der har Nytte og Brug af dem, skal bidrage til Omkostningerne ved deres Oprensning. Men det er den store Opgave, hvor det brister for de fleste Landvæsenscommissioner at udfinde